

Alternativer til Zink oxid

Niels J. Kjeldsen
Chefkonsulent
Husdyrinnovation, SEGES

Vet-Team, 20. November , 2018

Hvorfor skal medicinsk zink udfases?

- Europæisk beslutning
  - Tilbagetrækker godkendelse til medicinsk zink senest juni 2022
- Hovedargumentet er miljøpåvirkning
  - Derudover resistensudvikling
- En stor udfordring, der kræver hjælp fra hele branchen
  - Mange faktorer spiller ind

Fodring: Bedste værktøj i kassen

- Robust fravænningsgris – so fodring ➡ høj mælkeydelse
- Supplerende foder i farestien
- Restriktiv fodring efter fravænning
- Lavt proteinindhold
- Lavt calcium
- Råvarer
- Tilsætningsstoffer

Alternativer til zink til smågrise,

1. 2,500 ppm zink
2. 1,500 ppm zink
3. 0 zink
4. Seaweed fra Ocean Harvest i Ireland
5. 'MiyaGold' fra Huvepharma
6. 'GærPlus' fra Danish Agro

Produktion resultater, 7-30 kg

Gruppe (dag 0-52)	2500 Zn	1500 Zn	0 Zn	OceanFeed	MiyaGold	GærPlus
FEsv/gris/dag	0.88	0.87	0.85	0.86	0.86	0.86
Dgl. tilvækst, g	523	520	502	502	503	501
FEsv/kg tilv	1.68	1.69	1.70	1.71	1.71	1.71
Productions værdi, index	100	100	96	95	96	96

Røde tal = signifikant forskellig fra 2500 Zn

**Ingen forskel mellem 2500 Zn og 1500 Zn
Zink grupperne bedre end de fire andre grupper**

Effekt på diarre behandlinger

Behandlinger pr dag pr gris

Group	2500 Zn	1500 Zn	0 Zn	OceanFeed	MiyaGold	GærPlus
7-9 kg (dag 0-11)	0.03	0.08	1.11			
9-15 kg (dag 12- 27)	1.01	1.72	2.71			
15-30 kg (dag 28-52)	3.79	2.91	3.58			
7-30 kg (dag 0-52)	4.47	4.62	7.42			
% forøgelse	-	3%	66%			

Røde tal = signifikant forskellig fra 2500 Zn

Ingen forskel i diarrebehandlinger mellem 2500 Zn og 1500 Zn
Signifikant færre behandlinger end 0 Zn

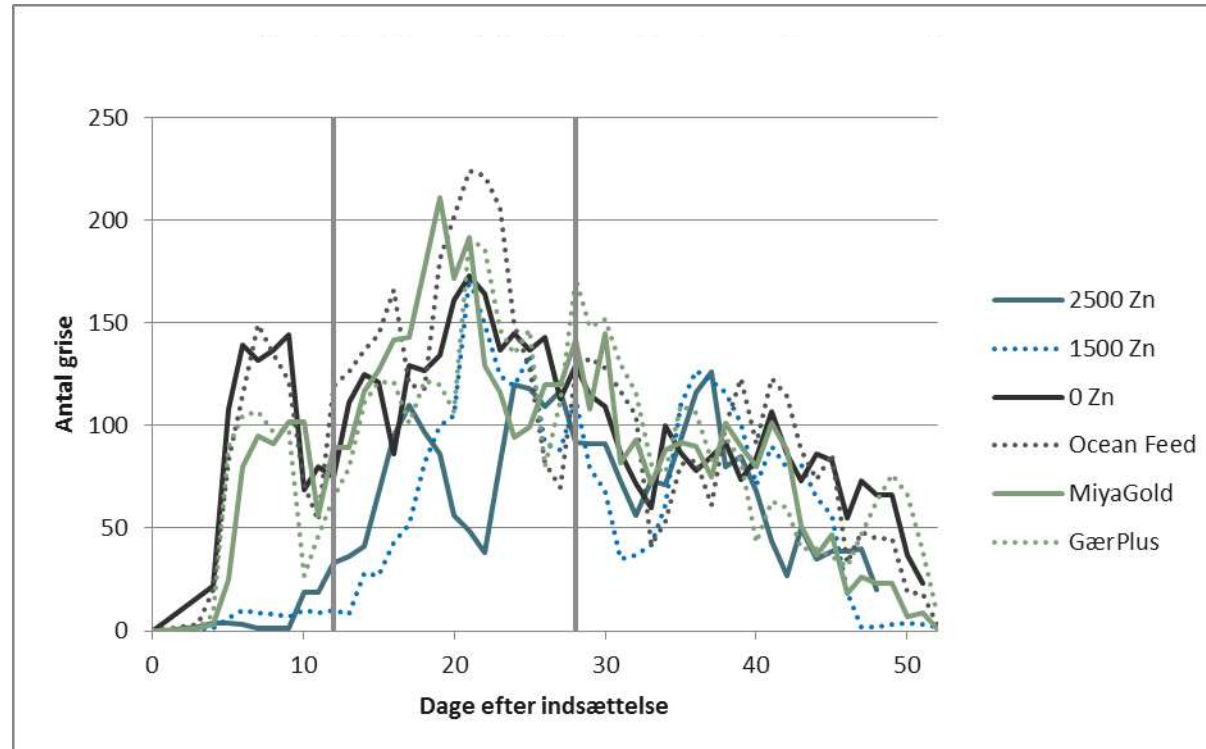
Effekt på diarre behandlinger

Behandlinger pr dag pr gris

Gruppe	2500 Zn	1500 Zn	0 Zn	OceanFeed	MiyaGold	GærPlus
7-9 kg (dag 0-11)			1.11	1.02	0.80	0.80
9-15 kg (dag 12- 27)			2.71	3.14	3.11	2.50
15-30 kg (dag 28-52)			3.58	3.45	3.28	3.82
7-30 kg (dag 0-52)			7.42	7.73	7.29	7.08
% forøgelse			66%	73%	63%	58%

Ingen effekt af alternativer sammenlignet med 0 Zn

Antal grise behandlet pr dag

Medd 1101, 2017

Konklusion

- 2,500 og 1,500 ppm medicinsk zink var ens
- 0 ppm medicinsk zink samme som tre alternative produkter
- 1,500 ppm i stedet for 2,500 ppm zink reducerer udledning med 40 % for smågrise og 15% totalt

Koncepttest (fire valgte koncepter)

	FraMelco	Trouw	Evonik	Vitfoss
Reduceret protein		X	X	X
Øget treonin/lysin		X	X	X
Monoglycerider	X	X		X
Organiske syrer	X	X	X	X
Probiotika		X	X	X
Fibre		X	X	X
Ekstra enzymer		X		X
Org. mineraler				X
Noget i drikkevand		X	X	

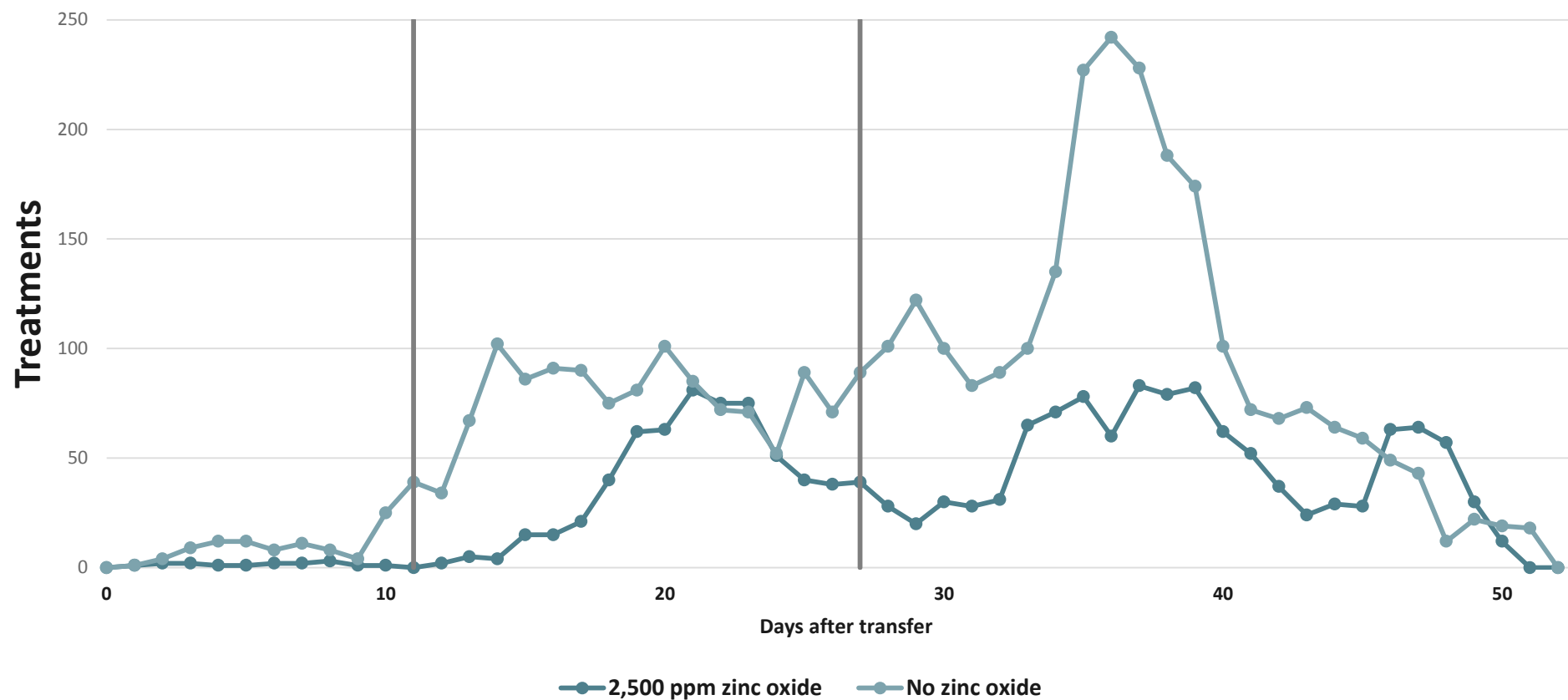
Produktionsresultater ift. 2500 ppm zink 7-30 kg.

	Gruppe 1	Gruppe 2	Gruppe 3	Gruppe 4	Gruppe 5	Gruppe 6
	Positiv kontrol	Negativ kontrol	FraMelco	Trouw	Evonik	Vitfoss
g/dag	537 ^a	516 ^b				
FEsv/kg tilv.	1,64 ^a	1,65 ^a				
Prod.værdi Kr./gris/dag	1,82 ^a	1,75 ^b				
Indeks	100	96				
Diff. kr./gris	-	-1,90				
Prisforskel foder	-	-0,94				

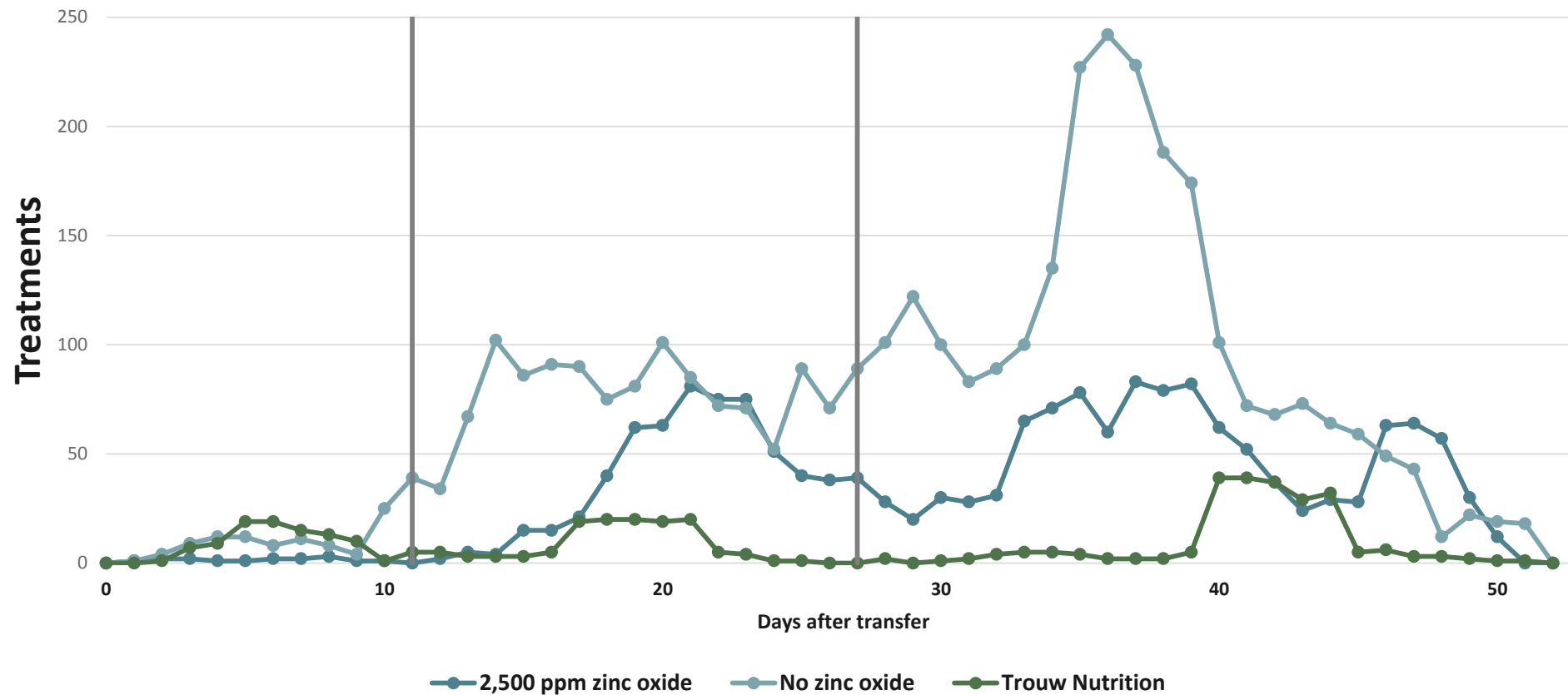
Produktionsresultater ift. 2500 ppm zink 7-30 kg.

	Gruppe 1	Gruppe 2	Gruppe 3	Gruppe 4	Gruppe 5	Gruppe 6
	Positiv kontrol	Negativ kontrol	FraMelco	Trouw	Evonik	Vitfoss
g/dag	537 ^a	516 ^b	523 ^b	548 ^b	515 ^b	530 ^a
FEsv/kg tilv.	1,64 ^a	1,65 ^a	1,65 ^a	1,60 ^b	1,65 ^a	1,64 ^a
Prod.værdi Kr./gris/dag	1,82 ^a	1,75 ^b	1,76 ^b	1,88 ^b	1,74 ^b	1,80 ^a
Indeks	100	96	97	104	96	99
Diff. kr./gris	-	-1,90	-0,90	+2,40	-1,90	+0,20
Prisforskel foder	-	-0,94	+4,27	+10,52	+16,91	+6,85

Grise behandlet pr dag

Grise behandlet pr dag

Konklusion

- Ophørt brug af medicinsk zink reducerede produktionsværdien svarende til **ca. 1,90 kr. pr. gris**

Effekt på produktivitet eller diarrébehandlinger:

- Konceptet fra Trouw Nutrition klarede sig bedre end gruppen med medicinsk zink men kostede netto **ca. 8 kr. pr. gris**
- Konceptet fra Vitfoss klarede sig på niveau med gruppen med medicinsk zink men kostede netto **ca. 6,60 kr. pr. gris**
- To koncepter (FRAmelco og Evonik) adskilte sig ikke fra gruppen, der blev fodret **uden** medicinsk zink

Reduceret protein, hvorfor?

- Reduceret mængde ufordøjet protein i tarmen
  - Reducer risiko for osmotisk diarre
  - Forebygger protein fermentering i tarmen
  - Reducer E.coli kolonisering

- Men reducerer og så produktivitet

Effekt af protein fra fravænning (4-7 uger)

- Gennemsnit af to besætninger
- 43 hold, 15000 smågrise

Group	1	2	Effekt af
Dyrt f			Protein Foder
Behandlinger (dage)	4	4	* NS
Døde (%)	2.3	2.3	NS NS
Dgl. tilvækst, g	168	165	** *

For at reducere diarre

- Protein niveau vigtigst
<18 % protein
- Protein kvalitet næst mest vigtig

Medd 740, 2006

Plasma i fravænnings foder

- Daka Plasma 5% (Medd 846, 2009):
  - Positiv effekt på produktivitet
  - Samme positive effekt som zink på diarre
- Et andet forsøg (Medd 497,2000) fandt ikke signifikant effekt af:
  - 2.5% APC plasma eller
  - 4.0% VEPRO plasma.

Soja produkter- effekt på produktivitet (0-12 dage)

ingen zink

Protein	Sojaskrå 13%	HP300 10%	AlphaSoy 11%	Vilosoy 11%	P value
Dgl. tilvækst, g	157	156	164	154	0.243
FEsv pr dag	0.24	0.24	0.25	0.23	0.153
FEsv/kg	1.59	1.58	1.53	1.56	0.172

Soja produkter- effekt på produktivitet

7- 30 kg					
Protein	Sojaskrå (13/20/25%)	HP300 10%	AlphaSoy 11%	Vilosoy 11%	P value
Dgl. tilvækst, g	526a	506b	517ab	516ab	0.005
FEsv per dag	0.88a	0.85b	0.85b	0.85b	0.008
FEsv/kg	1.67a	1.70b	1.66a	1.66a	<0.0001
Index PV, samme foderpris	100a	94b	99a	99a	<0.0001

Ingen effekt på produktivitet

Soja produkter - effekt på diarre (7-30 kg)

Protein	Sojaskrå	HP300	AlphaSoy	Vilosoy	P-value
Antal stier	77	75	75	73	
Antal stier som er stibehandlet, %	58	59	56	64	0.792

Ingen effect på diarre risiko

Calcium (kridt) (9-30 kg)

- 49 HOLD, 3500 SMÅGRISSE

Calcium (g/kg)	4.9	6.4	7.8	8.8	10.8	12.0
Behandlinger (dage/gris)	2.3	2.3	2.9	3.6	3.9	3.5
Dgl.tilv (g/dag)	606	622	619	604	616	618

Lavt calcium reducerer diarre risiko

Mineraler (Na, Cl)

2017, ingen calcium formiate på markedet

- Skift til natriumformiate?
- Reduktion i salt (= reduceret klorid)
- Skift fra Lysine-Cl til Lysine-SO₄, dvs en nedgang i klorid

- Problem: klorid bruges til produktion af saltsyre i maven og reducerer pH
- Amerikanske resultater viser at lav klorid kan reducere protein fordøjelighed

DK ændret normer for Na og Cl

G/kg	DK gammel (7-30 kg)	DK ny (6-9 kg)
Na	1.7	2.8
Cl	2.8	4.6

Organiske syrer og zink

40 hold, 3000 smågrise

	Kontrol	Syrer	Syrer + Zn
		1% Mælkesyre 1% Myresyre 0.5% Benzoesyre	Som gruppe 2 + 2,500 ppm Zn (dag 1-14)
Behandlinger, dage/gris	8.7a	6.9b	0.9c
Døde, %	2.6a	1.9ab	1.2b

Organiske syrer reducerer diarre risiko

Medd 778, 2007

Tak for
opmærksomheden

Spørgsmål?